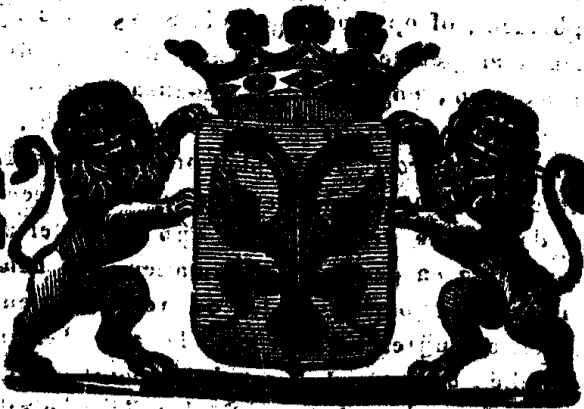

ARNHEMSCHE COURANT.

WOENSDAG 21 APRIL.

De prijs der Courant, die geregeld vijfmaal wekelijks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is ƒ5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentien is, van een tot vijf regels, ƒ1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen wekelijks, voor elke plaatsing.

Nederlandsche berichten.

ITALIE.

Rome, 8 april. De paus celebreerde in den morgen van Paasch den plechtigsten hoogedag in de St. Pieterskerk. De kardinaal van Lantins werd als bisschop. Verscheiden andere kardinalen namen bij die gelegenheid de verschillende bedieningen bij de dienst waar. Terwijl het geheele corps diplomatique en alle autoriteiten de dienst bijwoonden. Na afloop der dienst deelde de paus, van het balkon der kerk, den apostolischen zegen over het toegestroomde volk uit. Dit schouwspel leverde een grootsch gezicht op, daar op die gelegenheid meer dan 60,000 personen aanwezig waren. Het volk tegde de meeste geesdrift aan den dag.

PRUISSEN.

Berlijn, 15 april. Het door de commissie opgestelde adres-ontwerp zal heden aan de volle vergadering medegedeeld worden en voorzeker tot eene uiterst levendige discussie aanleiding geven. Intusschen is het niet bekend, of die discussie reeds heden zal geopend worden, of het waarschijnlijk is, dat van wege de tegenstanders des ontwerps voorgesteld zal worden, hetzelfde gedrukt aan de gedagten rond te deelen, opdat deze hunne opinie daarover in bedaardheid vaststellen en eventuele amendementen schriftelijk aan den landdags-maar-schappelijk indienen kunnen, ingevolge het reglement van orde. Wordt dit voorstel gedaan en aangenomen, zoo kan de eigenlijke beradslaging eerst morgen eenen aanvang nemen, en dan is het, bij het wellicht groot aantal voor- en tegensprekers, zeer twijfelachtig, of de eindstemming reeds in de eerste zitting zal plaats grijpen. In ieder geval is het te verwachten, dat de discussie den laatste dag der week een vraag zal bezighouden, welke naar alder gemoeiden in hooge mate bezig houdt.

Da gisteren avond in *Alte Pr. Zig.* medegedeeld (in ons nummer van gisteren bij uittreksel overgenomen) verslagen der discussie hebben niet zeer voldaan. Men moet daarmede, echter, wat geduld oefenen en bedenken, dat de stenografen (zeer eigenaardig!) zoo geplaatst waren, dat zij den gang der beradslagingen niet behoorlijk konden volgen. De meeste goedkeuring van de in de eerste zitting opgetreden sprekers heeft hier ongetwijfeld de afgevaardigde uit Posen (de heer Zakrzewski) verworven.

Naar zij geloofwaardige mededeelingen, meermalen reeds op andere bijzondere vergaderingen der landdags-afgevaardigden, vergaderd naar de verschillende provincien, uit welke zij afgevaardigd zijn, hebben plaats gegrepen, in welke is ten sprake gekomen, dat de vereenigde landdag het uitsigt zou hebben op eene regelmatig twee-jarige bijeenroeping, met wegehalen der vereenigde commissien.

Gisteren avond waren alle ministers in buitengewone zitting vergaderd en zijn in deselve de verschillende gewonden, welke betrekking hebben op de op te houden bepaalde vergadering des landdags.

Onder de mannen van naam, welke door den vereenigden landdag herwaarts zijn gelokt geworden, telt men den stads-gerechts-raad dr. Simon uit Breslau, dr. Johann Jacoley uit Koningsbergen en zeven leden der Holsteinsche en Sleeswijksche standen-vergaderingen, waaronder de heeren Beseler, Tiedemann, Olshausen, Cläussen, enz.

Het gerucht van eene reis des keizers Nicolaas

naar Parijs (Berlijn?) heeft niet den minsten grond. Tusschen ons hof en het Petersburgsche bestaat, sedert lang, eene spanning van persoonlijk en politisch aard. Keizer Nicolaas liet zich eens met een vreemden diplomaat Fransch sprekende aldus uit: *«Mon cher frere Charles la popularité et le moyen âge. Il a perdu l'une et il n'a point restauré l'autre.»* Te Petersburg is men zelfs nog verder gegaan, men heeft er van »wifel-systeem» en »cham-pagne-roes» gesproken. Dat vergeeft de ijdelheid niet. De keizer van Rusland kent, als despoot, geen complimenten. Bij ons, hier, ziet men elkander naar de oogen en geeft »oogjes» liugs en regs, hangt »markt's der liefde» om, doet zich in het gewaad van »liberaliteit» en is toch in aller oog slechts eene oude, uitgelagchete kokette. Men is er ook »gemeedelijk» soms, wanneer de stemming als van »melk en honig» en de tafel »lang» is. Wie ons »looft» en met eenigen »smaak» dien keurt men »heerlijk»; wie beweert, dat een Nijlpaard geen syphide is, dat een helm nog geen ridder maakt van de »Tafelrondte», dien haat men. Keizer Nicolaas zal, op zijne reis, Berlijn niet aandoen, maar, *en passant»,* zijne libelings-dochter, grootvorstin Olga, thans kroonprinses van Württemberg, te Stuttgart bezoeken. Te München nocht niet met het vorige ministerie het *ULTRA-montane»* en het tegenwoordige het *ULTRA-montane»*.

D. B. Zig.

Neurenburg, 15 april. Naar aanleiding van magtiging van Hoogerhand, wordt in de regerings-districten, aan deze zijde van den Rijn, in het koninkrijk Beieren, van af 16 april tot 31 juli dezes jaars, de reys tolvrij afgeleverd (afgelassen), voer zooterre, in dien tusschenrujd, daaromtrent niet anders wordt beschikt.

Van den Rijn, 13 april. Den keizer van Rusland, die, naar men weet, te Stuttgart verwacht wordt, in Frankrijk te zien, is de vurigste wensch van den stichter der juli-dynastie. Tot dat einde zal of de hertog van *Aumale»,* of de hertog van *Montpensier* Zijner Russische Majesteit eene persoonlijke uitnoodiging te Stuttgart doen. Het is niet te verwachten, dat de zwaar deselve zal aannemen; intusschen, vleit men zich, wellicht niet zonder grond met de hoop, dat hij *incognito»* de Franche grens zal aandoen, om zoodoende bij den Russischen renskoop, zoo niet de verzekering eener persoonlijke toenadering, toch de, in dit geval zeer uitdrukkelijke betuiging eener politieke toenadering te voornemen. *«We betwijfelen, of zich reeds nu deze hoop kan handhaven, en misschien, vrij waarschijnlijk, echter, is het, dat, indien deze afzand der Fransche prinses de Pruisische hoofdstad mogt bezoeken, hem daar eene zeer voorkomende ontvangst zou wachten.»*

Aan alle godsdienst-bereraren te Berlijn is, geyvel gegeven, gedurende de landdags-vergaderingen, hij iedere godsdienst-palening des zondags, een bijzonder gebed honden, daarop neerkomende: »dat Onze »Lieve Heer, de afgevaardigden in hun werken en »willen gelieren, te verlichten.» (*Rij ons wordt, meenen wij, alleen in de vergaderingen der provinciale staten gebeden; de leden der Tweede Kamer hebben wellicht die hooge verlichting niet van nood, het zoo waarlijk helpe, mij God Almachtig, (artikel 86 der grondwet), is ook wel zo krachtig.»*)

Silezië. De vorst *Hatzfeld»,* in Silezië, eenmaal het hoofd der katholieke partij aldaar, huwt thans eene van haren echtgenoot gescheidene, yegun van *Buch.* Hij laat zich, naar den protestantschen ritus, 1894-

wen, omdat de katholieke geene echt-scheiding erkent. De zaak baart veel opzien in Silezië.

Keulen, 18 april. Op den 15den dezer, des namiddags ten 21 ure, hoorde men in Karlsruhe eenen verwijderden doffen knal, vielen vermeenden zelfs een schudding te hebben waargenomen. vernam men, dat de kruidmolen te Ehligen in de lucht gesprongen was. Men kan evenwel nog niet zeggen of, en hoeveel personen bij deze ramp het leven verloren hebben; men mag evenwel onderstellen, dat dit getal zeer gering zijn zal, aangezien de ontploffing in den schoftijd plaats had; maar dan wordt ook de aanleidende oorzaak tot het ongeluk des te overklaarbaarder.

ENGLAND.

Londen, 17 april. Men heeft hier de gewichtige tijding ontvangen, dat de door Engeland aan Portugal aangeboden interventie is aangenomen. Blijken bericht uit Lissabon, van 10 dezer, had de graaf *Tejal»* zich uit naam van de koningin en het bevind tot sir *H. Seymour»* en den admiraal *Parker»* voegd, om de landing van Engelsche troepen te zoeken; het dralen van de generaals der koningin had H. Portugesche M. tot dit verzoek doen besluiten. Men dacht, dat de zaken thans weldra zouden zijn beslecht.

Bergsteren kwam het Hoogerhuis voor het eerst in de prachtige zaal in het Westminster-paleis bijeen. De snelschrijvers klaagden in het algemeen, dat men de meeste sprekers in de galerij, waar zij zaten, nauwelijks hooren kon. Over de zaal zelve kan men wegens de groote menigte vreemdelingen, die bij de opening tegenwoordig waren, geen oordeel vellen.

Bij de Gesonten is woensdag avond een voorstel van den heer *Anglis»,* om de behandeling van het wet-ontwerp tot opheffing der parlements-acten tegen de roomsch-katholijken over zes maanden te bepalen, dat is het ontwerp te verwerpen, met 188 tegen 119 stemmen doorgesane, en het ontwerp tot intrekking der bestaande acte intusschen afgestemd. Vrijdag is bij die Kamer de derde lezing van den onderstands-wet, voor Ierland doorgesane en die wet mitsdien aangenomen.

Gisteren deelde lord *John Russel»,* in de zitting van het Lagerhuis, mede, dat lord *Auchland»* order heeft bekomen, om den kapitein *Bernardino Cass»* die de schiphrenkelingen van de *Tweed»* had opgenomen, de hooge goedkeuring der koningin te kunnen la geyen en hem voor te slaan eene medaille aan te nemen, waerop zijne bevoens dienst, zonden geyvond worden. Men zonde hem ook 500 ƒ aanbieden, ten einde te bezigen volgens zijne eigene gevoelens. Dit voorstel werd met luide toejuchtingen aangenomen.

Vervolgens stelde hij voor, dat men de billen onderstanning der behoeften in Ierland, veer de derde maal zonde lezen, dat is, een zomige zom herige discussien dan ook plaats had, zoodat de bill werd goedgekurd.

Daarna werd, op voorstel van lord *John Russel»,* de bill op de landingen in Ierland, dan derden maal gelezen. Lord *George Portman»* en kolonel *Ranvier»* stelden eenige amendementen voor, die niet werden aangenomen, en de bill werd goedgekurd.

De koningin heeft al, dandandag de tweede re-gentia van het saanen-gehanden. Onder de leden van het corps diplomatique, die deselve bijwoonden, was ook de Nederlandsche zaakglastigde, de heer *Stratenus»* en er was of geyvond eene discussie

FRANKRIJK.

Parijs, 27 april. In de zitting van heden heeft de heer de Girardin het rapport over de hervorming van het postwezen ingeleverd. In deze zitting werd verder over verscheidene petitiën gehandeld, van welke er eene aanleiding gaf tot eenige discussiën, deze, namelijk, waarbij verlangd werd, dat aan de familie van Napoleon de terugkomst in Frankrijk toegestaan en 's keizers borstbeeld op het kruis van het legioen van eer geplaatst werd.

— Het schijnt genoegzaam zeker, dat de hertog de Broglie als ambassadeur in Engeland is benoemd, in stede van den graaf de St. Aulaire.

— Volgens sommigen is het op de bepaalde begerste des konings, dat de hertogin van Montpensier hare verlossing in Frankrijk zal afwachten, en wordt zulks beschouwd als eene eerste schrede tot het herstel, zoo mogelijk, van de vorige goede verstandhouding met Engeland, vermits de nakomelingen der hertogin, buiten Spanje geboren, geenszins de Spaansche kroon zouden kunnen dragen.

— Men spreekt altijd van de waarschijnlijkheid, dat Z. M. de keizer van Rusland dezen zomer de stad D.

— Het gerucht van de ontdekking eener zamenzwering was gisteren alhier verspreid en bragt zelfs eenigen indruk op de beurs te weeg. Men verzekert heden, dat er in de departementen van het westen in hechtenis-nemingen van legitimistische personen plaats gehad hebben, en dat men reeds sedert twee dagen te Versailles en te Parijs een streng onderzoek heeft aangeesteld, hetwelk tot diezelfde zaak in betrekking staat.

— Op den 12den dezer heeft de prins van Joinville de reede van Toulon verlaten met de schepen de *Souverain*, de *Jéna* en de *Jupiter*. Men zegt, dat hij zich thans op de Hyères-eilanden bevindt. De 2de divisie van het eskader in de Middelaardsche zee, onder het bevel van den vice-admiraal *Trehouart*, heeft nog geene beweging gedaan.

— In den kring der bewoners van het hotel Courcelles loopt het gerucht, dat koningin *Christina* zwanger is. Dit zoude het zesde kind zijn, dat haar tweede gemaal, de hertog de *Rainsares*, haar schenkt. Koningin *Christina* is op den 27sten april 1806 geboren.

— Men verneemt, dat het nieuwe Spaansche ministerie over eene algeheele amnestie beraadslaagt, welke onmiddellijk voor alle staatkundige misdrijven verleend soude worden.

BELGIE.

Brussel, 28 april. Aan het dagblad *Independance* is berigt, dat de jezuiten te Rome hunne zaak tegen de katholieke universiteit te Leuven verloren hebben, daar *Pius IX.* bepaald heeft, dat zij voortaan de wijsbegeerte niet meer in hunne Belgische colleges zullen onderwijzen. Daarbij wordt nog gezegd, dat de Leuvenache universiteit niet meer om haar philosophische onderwijs zal worden lastig gevallen.

Binnenlandsche berigten.

Rotterdam, 29 april. Met genoeg vernemen, dat het Zijner Majesteits voornemen is, om wanneer goede overzorene beleefden dit verbindende, op de eerste dagen van mei herwaarts te komen. Bij den boekhandelaar *G. Portiers* sijn heden heft men een boekje, getiteld *Het brood der Volksbagije*, door eenen *Volksman*. In een klein boekje is het rijk aan vele opmerkingen, die de beaming van vroegeren van de rijkten, zoo wel als van de presenten. De *Volksman* van den schrijver aan het slot: *B. F. Lubink (edijk)*. *Rotterdam* de verzekering geven, dat de geringe prijs door de koopers niet alleen *Volksman* bestaet zal worden, omdat het tot voordeel der armen uitgegeven wordt, maar ook omdat men er iets goeds in zal kunnen vinden.

Gravenhage, 29 april. Men verneemt, dat het Z. M. den koning dezer dagen heeft bevestigd te bepalen, op voordragt van Z. E. den minister van Binnenlandsche zaken, en na den raad van State te hebben gehoord, dat de politieke besturen voortaan deedelij, nadat de begrootingen van ontvangsten voor hunne gemeenten of andere openbare staten zullen zij opzetterd, de begrootingen openbaar zullen maken door bezetting gelykende eene bekwalmen op de plaatselijke secretariën ter visie te leggen, terwijl

het aan die besturen vrij zal staan, door middel der dagbladen, of op zoodanige andere wijze als zij vermeen en mogten te behooren, aan die begrootingen, daarenboven, nog meerdere openbaarheid te geven.

— Deze dagen is alhier overleden jhr. *Hugo Cornelis de Groot*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw en oud-resident op Java; een man, die door zijne verdiensten en zijn karakter zich de hoogachting en genegenheid van allen, die hem kenden, had verworven. Onder de vele diensten, aan handel en nijverheid, gedurende zijn bestuur in Oostindië, bevaan behoort de, vooral door zijne zorgen, behoudene lading van het Britsche schip *de Sylph*, dat in het jaar 1835 bij Bintang op de rots geslagen en van verschillende zijden door zeeroovers bestookt werd. De volharding en de moed van den Nederlandschen gezagvoerder redde niet alleen de rijke lading, maar het scheepsvolk van dood of slavernij; en die dienst werd in Singapore en in de hoofdstad van Britsch Indië wel gewaardeerd; ten blijke daarvan werd den heer *de Groot* een zilveren vaas met een treffend opschrift vereerd.

Gravenhage, 29 april. Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal tegen maandag, den 26sten dezer, des morgens ten 11 ure, bijeengeroepen is.

— Heden morgen heeft aan het ministerie van binnenlandsche zaken eene herbesteding plaats gehad van het aanbouwen van woningen voor de werklieden bij de op te rigten stoomwerktuigen *de Cruquius* en *de Lynden*, en is dat werk voor den prijs van f 29,900 aangenomen geworden door den heer *de Zwart*, van Haarlem.

— Heden middag heeft mevrouw de erfgroothertogin van *Saksen-Weimar-Eisenach* aan het corps-diplomatique audiëntie verleend.

Rotterdam, 27 april. Gisteren morgen, ten half negen ure, vierde de gemeente der roomsch-katholieke kerk in den Houtuin alhier een plegtig feest door de geheel onverwachte aankomst van mgr. *Grooff*, voor diens vertrek naar Westindië. Z. H. Eerw. verrijt, namelijk, in deze kerk de H. mis en sprak den tegenwoordig zijnden een hartelijk en laatst vaarwel toe, waarna Z. H. Eerw. de reis onmiddellijk heeft voortgezet.

Leeuwarden, 26 april. De storm, welke op den 25sten en 26den dezer zoo verschrikkelijk heeft gewoed, heeft onderscheidene schipbreuken op onze kusten veroorzaakt.

Door den heiligen wind is het zeewater zeer hoog opgevoerd, en men berekent, dat hetzelfde gemiddeld 6 voet boven volsee heeft gestaan, hetgeen slechts twee voet minder was dan in den noodlottigen waterfloed van het jaar 1825; want destijds was de waterstand 8 voet volsee. Gewoonlijk bedraagt het verschil tusschen eb en vloed op onze kusten 3 voet, zoodat hieruit volgt, dat eene waterkolom van 9 voet, door eenen zwaren storm, tegen onze seediiken en paalwerken is aangeswoept. Geen wonder dus, dat het water op sommige punten zeer hoog werd opgehoopt; dit was, bij voorbeeld, te Harlingen het geval, alwaar het water golvend over de beide hoofden lieenspoelde.

De zeeveringen waren in dezen staat en gelukkig hebben zij weinig geleden; hetgeen tevens een bewijs is, dat er met hier voor de in stand-houding en de zeediiken wordt gezorgd.

In het voorjaar heeft men op de Friesche kust gewoonlijk zeer lage tijden en zelden storm, beiden behooren tot het nazat, uit dit oogpunt is dus de zoevengemelde storm en hooge waterstand tevens zeer opmerkelijk.

Men verneemt, dat de berichten van den algemeenen regel afwek, is bij gelijktijdigheid van deze storm opgemerkt. Volgens mededeeling lagen er destijds bij Daggorsbank eenige visschersschuiten volmakel wel bij eene zeer maligen wind, terwijl op een Baan-schot kistants van hen, naar de kust toe, andere schepen op denzelfden tijd aan eenen woedenden storm waren blootgesteld.

Amelo, 26 april. Voor eenige dagen werden in deze stad en het omringt bij eenige ingezonden brieven over den post ontvragen, om op een bepaald tijdstip en eene bepaalde plaats eene zakere kon gelds te leggen of te doen leggen, en in geval van niet-verdenking hiërtaan, konde sigendarmen met de vliegbedreigd. De justitie liet zich zeer veel aan het openstaan van den dader of de daders gelogen liggen, en

is het haar dan ook eindelijk gelukt op het spoor komen, ten gevolge waarvan zakere *B. L.*, in ambt *Amelo* woonachtig, in hechtenis is genomen als verdacht van de schrijver dier brieven te zijn hebbende in diens woning eene huissoeking plaats gehad, waarvan het resultaat ons evenwel niet bekend is; echter vermeenen wij, dat de instructie van den persoon wordt voortgezet. Men verneemt, dat de aangevraagde sommen gering zijn en dat of zelfs levensmiddelen onder die sommen waren begrepen; daarom schrijft men de aanleiding tot deze daad toe aan de armoedige omstandigheden van den verdachte, wiens huisgezin uit eene vrouw en 4 of 5 jonge kinderen bestaat. De vrouw, die, naar men verneemt, hoegenaamd niets hiervan bekend was, ten eenentmale van alles verstoken en verkeert in volslagenste armoede.

Zutphen, 29 april. Niettegenstaande *Jan de Linde* heden niet ter terecht-zitting verschenen is, heeft intusschen het regts-geding, in hetwelk hij betrokken is, voortgang gehad. Een groot aantal getuigen is verhoord, waarvan er verscheiden interessante mededeelingen hebben plaats gehad. Het heden ure is de zitting geëindigd; morgen zullen de laatste getuigen worden gehoord en de heer officier van justitie zijn requisitoir doen.

Ingezonden stukken.

Inkomsten van Grootbritanje, sedert 5 april 1846, tot 5 april 1847. — Vermeerdering derzelve ten gevolge van vrijzinniger handels-bepalingen.

Het overzicht der inkomsten van Grootbritanje over het laatste jaar, sluitende met den 5den april jongstleden, loopenstraf op nieuw de vroegere voorstellingen der tegenstanders van vrijen handel.

De Britsche landbouw en nijverheid — zelden zij moesten door de buitenlandsche mededinging worden geknot; de schatkist, verarmd door de onvoorziene verminderingen van het tarief, zou de vereischte staats-uitgaven niet meer kunnen bestrijken. En blijkt het, integendeel, dat het juist deze verminderingen zijn, welke het land in staat stellen, om onschuldig de staat te helpen, welke de schaarste van levensmiddelen veroorzaakt, en om, te zwikken, den zwaren last van Ierland te draffen. Nooit, sinds menschen geheugen, was de toestand der schatkist bevredigender. Het cijfer der inkomsten vergeleken bij dat van het voorlaaste jaar, getuigt van eene vermeerdering van 1,538,168 p. st.; en wat vooral opmerking verdient — het is, dat de vermeerdering 2,387,806 p. st. (bijna 30 miljoen gulden) bedraagt, tegen eene vermindering van 50,600 p. st., op de acht hoofdstukken, welke men de gewone inkomsten noemt. Ten einde men niet een juist begrip vormen kunne der aangegevene financiën uitkomsten, sullen wij eenige bijzonderheden mededeelen:

Als punt van vergelyking beginnen wij met de ontvangsten des jaars, geëindigd den 5den april 1846.

Dezelve bedroegen:

In- en uitgaande regten	17,564,618 p.
Accijnzen	11,886,085
Zegel	7,095,521
Taksen	4,224,039
Belasting op het inkomen	5,000,000
Briefpost	768,000
Kroonlanden	130,000
Verskillende ontvangsten	188,888

Totaal van het gewoon inkomten 49,848,151 p.

Chineesche krijgsschatting	750,859
Munt	170,846
Terugbetaling aan voorschot	1,516,887

Totaal der ontvangsten 49,480,484 p.

Ontvangst van het jaar, sluitende met 5 april 1847

In- en uitgaande regten	18,796,620 p.
Accijnzen	12,547,857
Zegel	7,062,828
Taksen	4,224,039
Belasting op het inkomen	5,464,581
Briefpost	820,000
Kroonlanden	112,000
Verskillende ontvangsten	318,161

Totaal van het gewoon inkomten 49,379,005 p.

Table with financial entries: Transport 49,379,006 p. st., Chinese schatting 667,644, Munt 193,497, Terugbetaling van voorschot 778,506, etc.

De mindere ophengst van het zegel vloeit voort uit de mindere transactien ten aanzien van spoorwegen. De mindere ophengst der Kroonlanden is van geen belang. Wat de andere artikelen betreft, die buiten den kring der gewone middelen vallen, zoudoet zij niets af bij de beoordeeling van het stelsel van de vermeerdering der ophengst van de in- en uitgaande regten en van de accijzen, in de tegenwoordige omstandigheden, een zeer opmerkenswaardig verschijnsel. Wat, inzonderheid, de in- en uitgaande regten betreft, zoo is de vermeerdering van goed, algeheel. De granen dragen er weinig toe bij, naardien zij, sedert den aanvang der zitting, tot vrij inkomen. De verminderingen van het tarief moesten dat het verkeer der goederen bevordert, om de in- en uitgaande regten een meer van 1,132,002 p. st. te doen ophengsten.

Table for Trimester ending 5 April 1846: In- en uitgaande regten 3,961,918 p. st., Accijzen 1,626,458, Zegel 1,685,868, etc.

Table for Trimester ending 5 April 1847: In- en uitgaande regten 4,447,673 p. st., Accijzen 1,652,865, Zegel 1,817,282, etc.

Vermeerdering dus, in vergelijking met het trimester eindigende den 5den april 1846, van 403,632 p. st. Zulken deze inkomsten de Nederlandsche regering aansporen tot eindelijk, ook den bieren weg in te slaan? Het is steeds toenemende ophengst der bierschrijver, sinds de bierschrijver zoo aanmerkelijk werd verminderd, die behoudende regering nitoodigens om, ten dien aanzien, wat minder vooroordeelen en misbraken te behouden? Heeft zij lang genoeg gewikt en gewogen om, eindelijk, den burger van een buitenmatig bierschrijver te onthoopen, daardoor den handel te bevorderen en de inkomsten der schatkist te vermeerderen? Of is de riddelijke regering te sleperig daartoe?

De Leidsche kermis. Een eersaam burger van Leiden heeft in eenen brief, gericht aan het dagblad Overijssel, zijn overkropt gevoel lucht gegeven, lever een noodlottig besluit van den Leidschen raad. In het afgelopen jaar zijn meldt de bierschrijver, — aan de stedelijke regering adressen ingediend, door: 1o. het aldaar gevestigd departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, 2o. de akademische senaat, 3o. de kerkenraad der hervormde gemeente, 4o. de woolsche, 5o. de remonstrantsche, 6o. de luthersche, 7o. de doopsgezinde, 8o. de armenzorgers, der onderscheidene gezindten aldaar.

Men draagt ter bereiking van de afschaffing der kermis, of subsidiair, tot het verleggen derzelfde, tot na de Pinksterdagen. De Leidsche raad, evenwel, heeft met 9 tegen 8 stemmen besloten, aan deze verzoeken, geen gehoor te geven. De bierschrijver is met deze beslissing, volstrekt niet ingenomen, en vindt het een verontwaardigd teken des tijds, dat de ernstige, hartogen van zulke nachtbare collegien, zoo roekeloos in den wind worden geslagen. De kermis is geheel doelloos geworden, zegt de bierschrijver. Het is zeker, dat de kermis, vooral in de grootere plaatsen, niet meer zijn, wat zij vroeger geweest zijn. Op de kermis vond men vroeger, wat men bij de gezetene winkels niet, of niet zoo goed, kon bekomen. Thans kan men het geheel in de winkels even goed en goedkoop als op de kermis, terecht. Doch dit is voor het gemeente-bestuur, geene reden de kermis op te heffen. Zoolang er kramers willen komen, en het van de regering, zeer onverstandig, en onredelijk zijn, hun den toegang te beletten. Al wat ten gevolge der kermis in de stedelijke kas rijkt is eene verligting van de lasten der burgers, welke noch reeds swaar genoeg zijn. Daarboven, is de kermis voor onderscheidene klassen der burgerij eene bron van vertier, die men niet zal doen niet te verlaten, vooral in eenen tijd als thans, nu de middelen zoo gering zijn. Doch er is eene andere reden, waarom de Leidsche bierschrijver, zoozeer tegen het besluit van den Leidschen raad te veld trekt. Het is niet zoo zeer de kermis, dan wel het kermishouden, het feest, de kermisprijs, die hem eenen doorn in het oog is. De kermis, zegt hij, geeft door verering van de geringere volkklasse op den Burgt aanleiding tot de meest ergerlijke en losbandige tooneelen. Er waren ja, wel maatregelen genomen, om die ergerlijke tooneelen op den Burgt te beteugelen, doch die waren onvoldoende geweest tegen eene zingende gewoonte.

Men ziet, er is op de zordoring van den bierschrijver vrij wat af te dingen. Het is niet zoozeer de arme kermis, welke hij veroelt, maar de kermis omtrent Pinksteren; niet zoozeer de kermis omtrent Pinksteren, maar de kermisprijs omtrent Pinksteren, maar de »vergelijke en losbandige tooneelen» omtrent Pinksteren op den Leidschen Burgt. Men kan niet ontkennen, dat de geringere volkklasse, sedert eene zeer vreedzame manier van behouding heeft. In plaats van in roep en vrede eene glichtelijke voorloping in het Nut te gaan bijwonen, of aan de Vink of te Zomerzorg een matig glas malaga of maderia te gaan gebruiken, in plaats van de hartverheffende methoden uit den Siege de Leide te gaan bijwonen, of zich aan het aesthetisch genot over te geven, van eene BACHEL, eene mille RONVARD of mme. HILLIEN, een LIZZ, een THELBERG, enz., te hooren, — verkiest zij de gemeene vermaken van eene kroeg- of van eenen buiten-uitspanning. Zeker, men kan het niet genoeg zeggen, dit verrad een totaal gebrek aan smaak, aan aesthetischen zinn en godden loon. Het zijn pitoyabele en deplorabele gewoonten; ik weet ze op geenlei wijze te yergoelijken; zij zijn onverschoonlijk! En dat, nadat de spoorweg naar den Haag een zoo goedkoop en gemakkelijk middel van vervoer aanbiedt, en de comedians ordinaires du roi, met zoveel ijver de opvoeding van verstand en hart der Nederlandsche landskinderen op zich hebben genomen. Evenwel, dit is eene booze en verdorvene wereld, in welke wij leven, — een regt Sodom en Gomorra. Wat kunnen wij er dus aan doen, dan, de men-

schon nemende zooals zij zijn en Gode dankende, dat wij niet zijn als één dezer, met diepe minachting op eenen zoo verdorven smaak nederziende, onzen dorst met champagne en xeres-wijn lesschen, en de klare en het rood met suiker aan de Leidsche wevers en spinners overlaten.

Laten wij aannemen, dat de tooneelen op den Leidschen Burgt zoo »vergelijk» en zoo »losbandig» zijn als de bierschrijver beweert. — Bewijst dit tegen de Leidsche kermis of tegen de Leidsche politie? Hoe? men weet den dag en het uur, men weet de plaats, waar de menigte zal zamenkomen, om die »vergelijke» en »losbandige» tooneelen te geven, — en de politie zou er niets tegen vermogen? Bestaat dan de Leidsche politie uit enkel crustius? De schrijver zou dan meer reden hebben van de regering de afschaffing der politie »als doelloos» te vorderen. Men mag meenen, dat de politie hier ter stede veel te weachen overlaat; men kan van oordeel zijn, dat anti-maglighedsgezinde afgedankte koetsiers en gepensioneerde lijfkechts niet de beste sujelten zijn, om de publieke orde te helpen handhaven, — maar eene zoo zware beschuldiging als de bierschrijver hier op de Leidsche politie laadt, — dat zij, waar haar toezigt het meest noodig is, vrijwillig haar gezag abdiceert, — mag men op eene losse aanlijging niet zoo terstond aannemen. Wanneer men, bevreesd voor »vergelijke» en »losbandige» tooneelen, de kermis afschaft, begaat men twee fouten terzelfder tijd. Vooreerst erkent men, daardoor, dat men te zwak, te bevreesd of te traag is, om ongeregeligheden te beletten of te beteugelen; dat de politie slechts een vogelverschrikker is, die dreigt, maar niet toeslaat. En nog blijft het de vraag of de afschaffing iets baten zou, of men toch niet, — al ware het geen kermis, — ergerlijke en losbandige tooneelen op den Burgt zou komen vertoonen, of wel, en dan ware men van Scylla in Charibdis gevallen, of men niet andere minder openbare plaats en zou oproeken, waar men veiliger en ongestoorder »vergelijk» en losbandig zou kunnen zijn? Eene tweede vraag is: Mag eene regering haar gezag bezigen, om de lagere volkklasse van een middel van uitspanning te berooven, omdat enkele individus uit die klassen zich onbehoorlijk aanstellen?

Men zij zoo puriteinsch men wil, men zij een nog zoo streng sabbatvierder, — zal men met regt een billijkheid kunnen vorderen, dat menschen, gedoemd de ganache week voor een karig loon zwaar werk te verrigten, den eenigen dag der week en een enkel paar feestdagen in het jaar, dat zij over hunnen tijd kunnen beschikken, zulten moeten opofferen, om geene ergernis te geven aan die klassen der maatschappij, die dagelijks gelegenheid hebben zich ontspanning en afeiding te verschaffen? Eenige jaren geleden gebeurde het, dat eenige Wel-Eerwaarde inwoners deser stad zich ten hoogste ergerden, dat er des zondags door de geringere klassen gedanst werd! Gedanst,! wel soei! en dat op zondag! Men heeft immers zes dagen van de week, om te dansen. De Wel-Eerwaarde geërgerden behielden de zege. Er wordt thans des zondags te Leiden niet meer gedanst. Het is juist door dergelijke onberedeneerde maatregelen, dat men de onzedelijkheid het meest in de hand werkt. Door alle plaatsen van uitspanning des zondags voor den minderen man te sluiten, dwingt men hem achteraf naar heimelijke vermaken te zoeken, aan welke hij anders niet zou gedacht hebben. Het is zeer gemakkelijk voor hen, die alle dagen der week ter kunnere beschikking hebben, zich des zondags met een buiten-wandeling of een speelpartijje binnen huus te vernooien, — maar het is eene jammerlijke bekrompenheid, waanneer men, onder het schijnheilig voorwendsel van den dag des Heeren niet te ontwijden, aan die klasse van ingezetenen, welke geen anderen dag dan dien voor zich hebben, alle genoeg en uitspanning wil onzeggen. Integendeel zou het, dankt mij, de pligt van alle plaatselijke besturen zijn, de zondags-vermaken der lagere klassen zooveel mogelijk aan te moedigen en te begunstigen. Het zou te gelijk eene daad van menschlievendheid en van goede politie zijn. Openbare vermaken zullen nooit zoo »vergelijk» en »losbandig» zijn, als de vermaken in het geheim en in stilte genoten. Op vermaken in het openbaar kan de overheid toezien, voorkomen en straffen; maar hoe zal zij weten wat in de verborgenste sluiphoecken voorvalt?

De vermaken der lagere klassen zijn ruw, omdat de lagere klassen zelve ruw zijn. Een beschaafd, wel-opgevoed mensch zal er geen behagen in scheppen, even weinig als de mindere man in staat is, behagen te scheppen in de verlijnde vermaken der hoogere klassen. Aan wie ligt de fout? Kan de arbeiderman, de wever, de spinnier helpen, dat hij onbeschaafd, dat hij niet wel-opgevoed is? Heft hem op tot uwe hoogte, beschaafd zijnen geest, leert hem hoogere genielingen kennen en waardeeren, — en de vermaken, aan welke hij h zo ergerdet, zullen van zelve verdwijnen. Maar zoolang hij dit punt niet bereikt hebt, wacht er u voor hem het eenig te ontrukken, wat hij heeft, zonder dat hij hem er iets anders voor kunt in de plaats geven. De Leidsche regering heeft terecht het weinig doorzigtig verzoek der »nachtsbare collegien» van de hand gewezen. Op de ware, goede gronden? Men weet het niet. De braadslagen der gemeente-raden zijn voor ons een gesloten boek. Ziedat dan weder eene der ongelegenheden van het in het duister werken.

